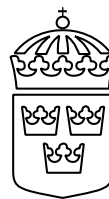

Regeringens skrivelse

2016/17:11

Verksamheten inom Organisationen för säkerhet Skr.
och samarbete i Europa (OSSE) under helåret 2016/17:11
2015 och första halvåret 2016

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 6 oktober 2016

Stefan Löfven

Isabella Lövin
(Utrikesdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under helåret 2015 och första halvåret 2016.

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Svenskt fokus under 2015 och första halvåret 2016.....	4
3	Ukraina/Ryssland.....	6
3.1	Redogörelse för konflikten	6
3.2	OSSE:s hantering av konflikten	7
4	OSSE:s tre dimensioner av säkerhet	8
4.1	Den militärpolitiska dimensionen.....	8
4.1.1	Wiendokumentet	8
4.1.2	Fördraget om observationsflygningar.....	9
4.1.3	Fördraget om konventionella väpnade styrkor i Europa	9
4.1.4	Forum för säkerhetssamarbete	9
4.1.5	Säkerhetskommittén och den årliga säkerhetsöversynskonferensen	10
4.2	Den ekonomiska och miljömässiga dimensionen.....	11
4.3	Den mänskliga dimensionen	11
4.3.1	Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter	12
4.3.2	Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter	13
4.3.3	Mediefrihetsrepresentanten	13
4.3.4	OSSE:s årliga översynskonferens om den mänskliga dimensionen	14
5	Fältverksamhet.....	15
5.1	Västra Balkan	15
5.2	Centralasien.....	16
5.3	Östeuropa och Södra Kaukasien.....	16
6	De utdragna konflikterna	17
6.1	Nagorno-Karabach	17
6.2	Georgien.....	17
6.3	Transnistrien.....	18
Bilaga 1	OSSE:s deltagande stater.....	19
Bilaga 2	Stöd till OSSE under helåret 2015 och första halvåret 2016	20
Bilaga 3	Svensk personal ställd till OSSE:s förfogande under helåret 2015 och första halvåret 2016	21
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 oktober 2016.....	22

Regeringen redogör i denna skrivelse för verksamheten i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under helåret 2015 och första halvåret 2016. Kompletterande information om verksamheten inom OSSE och dess institutioner samt organisationens årsbok finns tillgänglig på OSSE:s hemsida (www.osce.org). I riksdagens OSSE-delegations redogörelse till riksdagen finns kompletterande information om arbetet i OSSE:s parlamentariska församling.

Sveriges målsättning under perioden har varit att säkerställa att samtliga deltagande stater i OSSE lever upp till organisationens normer, principer och åtaganden. Vidare har Sverige agerat aktivt för ett samfällt EU-agerande och för att stärka genomslaget för EU:s röst i organisationen. Sverige är en av EU:s större givare av frivilliga bidrag till OSSE:s verksamhet och ställer regelbundet personal till OSSE:s förfogande.

Under 2015 och första halvan av 2016 har OSSE:s verksamhet i huvudsak dominerats av Rysslands pågående aggression mot Ukraina, inklusive dess olagliga annektering av Krim, och det försämrade säkerhetspolitiska klimat som har följt i spåren av konflikten. Verksamheten har även präglats av ökande meningsskiljaktigheter bland de deltagande staterna i synen på det breda säkerhetsbegreppet och OSSE:s utgångspunkt att respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är grundläggande förutsättningar för att bygga långsiktigt hållbar fred och säkerhet i Europa. Under perioden har Serbien (2015) och Tyskland (2016) innehaft ordförandeposten inom OSSE.

De rådande splittringarna inom organisationen, samt politiska låsningar gällande de utdragna konflikterna och rustningskontrollfrågor, präglade även OSSE:s ministerrådsmöte i Belgrad 2015. Som en följd av detta kunde inga beslut, utan endast en handfull deklarerationer, antas vid ministerrådsmötet.

Den så kallade Helsinki +40-processen om OSSE:s framtidsfrågor 40 år efter antagandet av Helsingforslutakten kom till ett naturligt avslut i Belgrad då processens mandat löpte ut. I spåren av den allmänt tilltagande politiska polariseringen inom OSSE har processen dock inte genererat några konkreta resultat.

För svensk del var det inför och under ministerrådsmötet centralt att säkerställa att den europeiska säkerhetsordningen, OSSE:s breda säkerhetsbegrepp, som innefattar såväl militärpolitiska aspekter som demokrati och mänskliga rättigheter, samt organisationens åtaganden och principer, särskilt avseende den mänskliga dimensionen (se även avsnitt 4.3), förblir intakta. Så blev också fallet, vilket bör ses som en framgång trots frånvaron av beslut.

2 Svenskt fokus under 2015 och första halvåret 2016

Sveriges agerande har under perioden fortsatt att vara inriktat på att säkerställa att OSSE:s deltagande stater lever upp till OSSE:s normer, principer och åtaganden samt att stärka EU:s röst inom organisationen. Inte minst har Sverige aktivt verkat för att säkerställa återupprättad respekt för den europeiska säkerhetsordningen som den kommer till uttryck i folkrätten, Helsingforslutakten, Parisstadgan och andra OSSE-principer, inklusive det breda säkerhetsbegreppet.

Med anledning av den pågående ryska aggressionen mot Ukraina har särskilt fokus riktats mot OSSE:s normativa och praktiska hantering av konflikten. Sverige har under perioden varit en av de största finansiella och personalmässiga bidragsgivarna till OSSE:s praktiska insatser i relation till konflikten. Tonvikt har lagts vid deltagande i OSSE:s särskilda observatörsmission och den valövervakningsmission som genomfördes i samband med lokalvalen i Ukraina 2015. Tillsammans med ett antal likasinnade stater har Sverige också aktivt agerat för att säkerställa att Rysslands olagliga annektering av Krim och de brott mot mänskliga rättigheter som följt i spåren av annekteringen av halvön fortsatt ska ges en framskjuten plats på OSSE:s dagordning. Därtill har Sverige även bidragit till att OSSE har kunnat användas som instrument för EU:s samlade politik i förhållande till konflikten. I detta avseende har OSSE:s stöd för genomförandet av Minsköverenskommelserna och OSSE-ordförandeskapets arbete inom ramen för den så kallade trilaterala kontaktgruppen spelat viktiga roller. En huvudfråga har varit förhandlingarna om villkoren för genomförandet av eventuella lokalval i delar av Donbass i enlighet med Minskpaketets kriterier.

Mot bakgrund av den försämrade situationen för de mänskliga rättigheterna i delar av OSSE-regionen har Sverige även särskilt uppmärksammat organisationens insatser för demokrati, grundläggande fri- och rättigheter samt rättsstatlighet. Politiskt ansvarsutkrävande i dessa frågor utgör också en viktig del av Sveriges och EU:s dialog med länderna i OSSE-regionen. Sverige innehar fortsatt, inom EU-kretsen i OSSE, rollen som särskild samordnare för yttrande- och mediefrihetsfrågor. Konkret har detta inneburit att Sverige har lyckats driva igenom en rad viktiga EU-uttalanden i OSSE:s permanenta råd om yttrande- och mediefrihetssituationen i bland annat Ryssland, Azerbajdzjan och Turkiet. Sverige spelade även en central roll i ansträngningarna att försöka nå fram till ett beslut om att stärka åtagandena om säkerhet för journalister vid ministerrådmötet i Belgrad 2015. Inför och under ministerrådmötet i Belgrad var Sverige också starkt engagerat i förhandlingarna om ett beslut om främjandet av yttrandefrihet. På grund av politisk oenighet antogs inget av dessa två beslut.

Med anledning av att inget beslut kunde fattas inom den mänskliga dimensionen vid ministerrådmötet i Belgrad 2015 hölls det, på initiativ av Sverige och Storbritannien, ett särskilt anförande om situationen för de mänskliga rättigheterna i OSSE-regionen. I anförandet uttrycktes även

tydligt stöd för OSSE:s tre oberoende institutioner, vilka har ett viktigt uppdrag i att bistå organisationens deltagande stater med att genomföra sina åtaganden. Anförandet fick stöd av totalt 40 deltagande stater.

Sverige har under perioden fortsatt att vara en stark och tydlig röst till försvar av OSSE:s tre oberoende institutioner: Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR), Mediefrihetsrepresentanten (RFoM) och Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter (HCNM). Institutionerna har under perioden varit hårt ansatta till följd av vissa deltagande staters avsiktliga försök att försvaga och försvåra deras arbete. Det gäller dels RFoM:s och HCNM:s mandat, dels ODIHR:s valövervakningsarbete. I samband med tillsättandet av en ny RFoM och förlängningen av mandatet för HCNM har krav framförts, främst från Ryssland, om att institutionernas mandat bör omförhandlas. Tillsammans med ett antal likasinnade deltagande stater har Sverige aktivt motsatt sig detta.

Jämställdhetsintegrering i OSSE:s kris- och konflikthantering har utgjort ett annat fokusområde för Sverige. Under perioden har Sverige drivit på för att ett tydligt jämställdhetsperspektiv ska integreras i OSSE:s insatser, inte minst i den särskilda observatörsmissionen i Ukraina. Härutöver har Sverige bland annat uppmärksammat frågor om könsrelaterat våld och kvinnor som aktörer i fredsprocesser. Arbetet har bidragit till att jämställdhetsfrågorna har fått en mer framträdande och naturlig plats på OSSE:s dagordning. Samtidigt har grundläggande skiljelinjer mellan OSSE:s deltagande stater i fråga om hur begreppet jämställdhet ska förstås tydligt gjort sig påminda. På grund av blockeringar från ett fåtal deltagande stater kunde ministerrådsmötet i Belgrad därför inte enas om att anta ett tillägg till OSSE:s handlingsplan för jämställdhet.

Svårigheterna att föra arbetet framåt inom den militärpolitiska dimensionen består, ytterst som ett resultat av den ryska aggressionen mot Ukraina, samt rådande stillestånd avseende fördraget om konventionella väpnade styrkor i Europa (CFE-fördraget). Detta har negativt påverkat möjligheten till effektiv rustningskontroll, transparens och förtroendeskapande åtgärder. Att de förtroendeskapande instrumenten – Wiendokumentet och fördraget om observationsflygningar (Open Skies) – trots allt har fortsatt att fungera är dock av stor vikt. Även om nuvarande politiska skiljelinjer gör det svårt att nå konkreta framsteg avseende rustningskontroll, är det värdefullt och nödvändigt att fortsätta dialogen om dessa frågor.

Som ett sätt att bidra till avspänning verkar Sverige fortsatt för ett aktivt genomförande av fördraget om observationsflygningar, inklusive genom att upplåta ett observationsflygplan för andra fördragsstater. Sverige arbetar även aktivt med generella inspektioner och förbandsutvärderingar inom ramen för Wiendokumentet. Dessutom gör Sverige ansträngningar för att bidra till revideringar av Wiendokumentet, i syfte att modernisera och effektivisera dokumentet.

Under den aktuella perioden har Sverige ställt personal till förfogande till OSSE:s sekretariat och fältmissioner och till de oberoende institutionerna. Ett stort antal svenska observatörer har dessutom deltagit i ODIHR:s valövervakningsmissioner under perioden. Sverige har även bidragit finansiellt med projektmedel till OSSE:s institutioner för att

stödja verksamhet som syftar till att stärka demokrati och mänskliga rättigheter, med särskilt fokus på yttrande- och mediefrihet och jämställdhet. Därtill har Sverige varit pådrivande för att stärka civilsamhällets deltagande i OSSE-arbetet. Bland annat har politiskt och finansiellt stöd lämnats till Civic Solidarity Platform, ett samarbetsforum för civilsamhällesorganisationer från hela OSSE-regionen som arbetar med mänskliga rättigheter. På hemmaplan har stödet till civilsamhället inneburit nära kontakter med OSSE-nätverket, en paraplyorganisation för en rad organisationer i Sverige som aktivt följer arbetet i OSSE och som även arbetar för att sprida information och föra debatt om OSSE:s verksamhet.

3 Ukraina/Ryssland

3.1 Redogörelse för konflikten

Efter protesterna på Majdan i Kiev i januari 2014, vilka ledde till maktskifte i Ukraina, inledde Ryssland en olaglig ockupation och en olaglig annektering av Krim och staden Sevastopol. Efter en lokal så kallad folkomröstning fattade Krims parlament den 17 mars 2014 beslut om självständighet och begärde att upptas i Ryska federationen, vilket bifölls. Stora delar av det internationella samfundet fördömde annekteringen. Därefter försköts fokus i konflikten till östra Ukraina, där Ryssland med militära, ekonomiska och politiska medel bidrog till att skapa en separatiströrelse. Ukraina inledde i april 2014 en antiterroristoperation mot de ryskledda separatisterna. Efter olagliga folkomröstningar den 11 maj 2014 utropade separatistledare två förment självständiga så kallade folkrepubliker i Donetsk och Luhansk. Ryssland har under 2015 fortsatt att försörja separatisterna med militär materiel och förnödenheter. Ryska reguljära styrkor har också fortsatt att understödja separatisterna på ukrainskt territorium.

I ljuset av ökade stridigheter i östra Ukraina undertecknades en överenskommelse i Minsk den 12 februari 2015 av den så kallade trilaterala kontaktgruppen. Den trilaterala kontaktgruppen inbegriper företrädare för Ryssland, Ukraina och OSSE-ordförandeskapet. Överenskommelsen nåddes efter överläggningar i det så kallade Normandieformatet (Ukraina, Ryssland, Tyskland och Frankrike). Kort efter undertecknandet av Minsköverenskommelsen bröt dock separatisterna, tillsammans med ryska reguljära styrkor, mot vapenstilleståndet och inledde en offensiv mot staden Debaltseve. Stridigheterna har därefter varierat i intensitet och fortsätter att skörda både civila och militära dödsoffer.

Möten i den trilaterala kontaktgruppen sker regelbundet och förhandlingarna har fokuserat på vapenvila, minröjning, lokalval, tillbakadragande av tunga vapen och återetablerad ukrainsk kontroll över gränsen mot Ryssland. Inga reella framsteg har dock uppnåtts.

I maj 2016 bedömde FN att konflikten hade krävt över 9 300 liv, att cirka 21 500 personer hade sårats och att nära 1,8 miljoner personer hade tvingats på flykt inom landet. Skr. 2016/17:11

3.2 OSSE:s hantering av konflikten

Hantering av den ryska aggressionen mot Ukraina dominerade OSSE:s dagordning även under 2015 och det första halvåret 2016. Ministerrådsmötet i Belgrad och de veckovisa sammanträdena i OSSE:s permanenta råd och OSSE:s forum för säkerhetssamarbete ägnades i hög grad åt konflikten. I dessa diskussioner belystes Rysslands brott mot folkrätten och OSSE:s grundvalar, och landet stod fortsatt isolerat. OSSE:s särskilda observatörsmission (Special Monitoring Mission in Ukraine) har successivt vuxit och blivit OSSE:s största fält närvaro.

En mindre och begränsad observationsmission (Border Control Observation Mission) finns på den ryska sidan av två gränsövergångar längs den rysk-ukrainska gränsen. OSSE-ordförandeskapets särskilda representant i Ukraina och i den trilaterala kontaktgruppen, som tillkom 2014, har varit fortsatt verksam under perioden.

OSSE:s oberoende institutioner (ODIHR, RFoM och HCNM) och projektkontoret i Kiev har fortsatt sin verksamhet och har ett väl fungerande samarbete med ukrainska myndigheter. Inga officiella representanter för OSSE har under perioden haft tillträde till Krim.

ODIHR övervakade båda omgångarna i de ukrainska lokalvalen den 25 oktober respektive 15 november 2015. Vidare utförde ODIHR en säkerhetsutvärdering i maj 2015 avseende förutsättningarna för övervakning av eventuella lokalval i särskilda områden av Luhansk och Donetsk i enlighet med Minskpaketet.

I september 2015 utkom ODIHR och HCNM med en gemensam rapport om situationen för de mänskliga rättigheterna på Krim (se också avsnitt 4.3.2), som slog fast att situationen på halvön efter Rysslands olagliga annektering var mycket allvarlig.

RFoM har fortsatt att uppmärksamma situationen för yttrande- och mediefrihet i både Ryssland och Ukraina med koppling till konflikten. RFoM har även tagit initiativ till förtroendeskapande dialog mellan ukrainska och ryska journalistförbund. Syftet har varit att gemensamt identifiera sätt att förbättra situationen för de medieaktörer som bevakar konflikten samt att diskutera pressetik och propaganda.

Mandatet för OSSE:s särskilda observatörsmission har förlängts tre gånger sedan mars 2014 och det nuvarande mandatet sträcker sig fram till den 31 mars 2017. Mandatet tillåter upp till 800 observatörer. I augusti 2016 bestod missionen av nära 700 observatörer, varav cirka 18 procent var kvinnor, med uppgift att övervaka säkerhetsläget i hela Ukraina. Majoriteten av observatörerna är verksamma i östra Ukraina. Missionen finansieras genom medel från samtliga deltagande stater i OSSE, enligt en fördelningsnyckel som reglerar ländernas bidrag till OSSE:s fältverksamhet, samt genom frivilliga bidrag. I augusti 2016 fanns 25 svenska observatörer i missionen.

Minsköverenskommelserna 2014 och 2015 gav missionen delvis nya och preciserade uppgifter. Bland annat riktades fokus mot övervakning av eldupphöravtal, den så kallade säkerhetszonen och gränsen mellan Ukraina och Ryssland. Missionens möjlighet att bidra till Minsköverenskommelsernas tillämpning har dock varit begränsad under den aktuella perioden. Observatörerna har inte på något meningsfullt sätt fått tillträde till statsgränsen mellan Ukraina och Ryssland på den separatistkontrollerade sidan och observatörerna har inte kunnat röra sig fritt i separatistkontrollerade områden.

OSSE-missionen vid två gränsposteringar på den ryska sidan av den rysk-ukrainska gränsen har fortsatt sin verksamhet under perioden. Missionens nuvarande mandat löper fram till den 31 oktober 2016 och omfattar 19 observatörer enligt uppgift i augusti 2016. I de löpande diskussionerna om mandatet har flertalet av OSSE:s deltagande stater varit eniga om att missionen måste utökas geografiskt och personalmässigt för att kunna bidra till en meningsfull gränsbevakning. Ryssland har dock motsatt sig en sådan utökning.

OSSE:s ordinarie fältnärvaro i Ukraina, i form av ett begränsat projektkontor i Kiev, har under perioden prioriterat att stödja nationell dialog och att koordinera och sammanföra olika aktörer verksamma inom minröjning i östra Ukraina, samt förse dem med utrustning och expertis.

4 OSSE:s tre dimensioner av säkerhet

4.1 Den militärpolitiska dimensionen

Arbetet i den militärpolitiska, så kallade första, dimensionen, präglas fortsatt av de politiska motsättningarna mellan OSSE:s deltagande stater. Senast OSSE:s ministerråd kunde enas om en programförklaring för arbetet var 2011. I stället har endast ett fåtal beslut av mindre betydelse fattats.

4.1.1 Wiendokumentet

Det årliga informationsutbytet inom ramen för Wiendokumentet inkluderar bland annat militära strukturer, försvarsplanering och försvarsutgifter. Förtroendeskapande åtgärder fyller fortsatt en viktig funktion, och efterlevnaden av Wiendokumentet har under perioden fungerat relativt väl. Det gäller såväl det årliga informationsutbytet som det praktiska verifikationsarbetet, såsom utvärderingsbesök. Wiendokumentet ska ses över vart femte år.

Nuvarande dokument är från 2011 och under 2016 ska en ny översyn genomföras. Wiendokumentet är i stort behov av att moderniseras, men på grund av motstånd från främst Ryssland är förutsättningarna för en konstruktiv dialog om revision ytterst begränsade.

I februari 2016 genomfördes för första gången på fem år ett högnivåseminarium om militärdoktriner i Wien. Sverige spelade en viktig roll i genomförandet av seminariet, dels som samordnare inför mötet, dels genom finansiering och deltagande från Försvarsmaktens högsta ledning. Seminariet erbjöd en unik mötespunkt för deltagande staters försvarschefen att diskutera hur det säkerhetspolitiska läget återspeglas i respektive deltagande stats militära doktrinarbete. Mötet utgjorde ett konkret förtroendeskapande instrument på exekutiv nivå.

4.1.2 Fördraget om observationsflygningar

Fördraget om observationsflygningar är inte ett formellt OSSE-fördrag utan ett avtal mellan fördragets medlemsstater, men med en stark koppling till OSSE. Under perioden har den praktiska tillämpningen av fördraget i allt väsentligt fungerat väl. Under 2015 genomfördes den femårsvisa översynskonferensen av fördraget, dock utan några betydande framsteg. Samtidigt består motsättningen mellan Turkiet och Grekland, med anledning av Cyperns ansökan från 2002 om anslutning till fördraget, som inte har lösts.

Förhandlingarna om flygkvoter för 2015 och 2016 löstes genom att Ukraina inte genomför egna flygningar och därigenom undvek att möta Rysslands krav på förskottsbetalning, vilka strider mot fördraget.

Sverige har under perioden fortsatt att verka för ett aktivt genomförande av fördraget, bland annat genom att mot betalning ställa ett observationsflygplan till förfogande för andra fördragsstater. Sverige har även engagerat sig i informella diskussioner om fördragets efterlevnad.

4.1.3 Fördraget om konventionella väpnade styrkor i Europa

Sedan Ryssland den 14 juli 2007 meddelade att man avsåg att avbryta iakttagandet av sina fördragsskyldigheter inom fördraget om konventionella väpnade styrkor i Europa (CFE-avtalet), är fördraget i praktiken satt ur spel. Ryssland har även lämnat CFE-avtalets styrgrupp, den så kallade Joint Consultative Group. CFE-avtalet anses vara den bas varpå övriga förtroendeskapande dokument vilar och ett återöppnande av CFE-avtalet nämns ibland som en förutsättning för en dialog om till exempel Wiendokumentet. Förutsättningarna för att bryta de låsningar som finns bedöms i det nuvarande säkerhetspolitiska läget emellertid vara mycket små.

4.1.4 Forum för säkerhetssamarbete

I forum för säkerhetssamarbete diskuteras OSSE:s militärpolitiska dokument, militärpolitiska åtaganden och projekt. Under den aktuella perioden har huvuddelen av arbetet ägnats åt den pågående ryska aggressionen mot Ukraina, vilket har påverkat i stort sett allt samarbete.

Sverige har under perioden verkat för att OSSE:s medlemstater i högre grad ska uppfylla FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Ett antal deltagarländer har motsatt sig att ge frågan utrymme på dagordningen, och nya referenser till resolutionen har inte kunnat föras in i några beslutsdokument. Som ett sätt att uppmärksamma dessa frågor har Sverige, med expertis från Folke Bernadotteakademien och Försvarsmakten, inom ramen för forumet för säkerhetssamarbete presenterat det så kallade Gender Coach-programmet. Programmet syftar till att stärka jämställdhetsintegrering och genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet genom förbättrad styrning och ledning på strategisk nivå.

Under perioden har arbetet med små och lätta vapen fortsatt. OSSE:s arbete med små och lätta vapen samt lager av konventionell ammunition har de senaste åren främst varit koncentrerat på att vidareutveckla gemensamma normer samt på att stödja utvalda länders hantering av gamla ammunitionslager. Dessutom har frågor om dokumentation och övervakning behandlats i syfte att öka möjligheterna till kontroll av handel och transit. OSSE samarbetar bland annat med FN i dessa frågor.

I forumet för säkerhetssamarbete har även OSSE:s uppförandekod för väpnade styrkor som antogs vid Budapestmötet 1994 diskuterats, dock utan nämnvärda framsteg. Koden stipulerar grundläggande förhållningssätt för såväl behandling av individer inom försvarsmakter som staters samarbete och kan sägas utgöra en värdegrund för försvarsmakters arbete. För närvarande finns få möjligheter till utveckling av koden och arbetet koncentreras på tillämpningen inom OSSE samt på genomförandet i OSSE:s partnerländer.

4.1.5 Säkerhetskommittén och den årliga säkerhetsöversynskonferensen

Inom ramen för OSSE:s säkerhetskommitté diskuteras icke-militära aspekter av säkerhet med fokus på gränsöverskridande hot. Även detta arbete har under perioden överskuggats av Rysslands pågående aggression mot Ukraina.

Arbetet inom säkerhetskommittén även fokuserat på utvecklingen i Centralasien och kampen mot terrorism. På det senare temat antogs vid OSSE:s ministerrådsmöte i Belgrad 2015 två deklARATIONER, en om OSSE:s insatser i kampen mot terrorism och en om motverkande av våldsam extremism och radikalisering. I deklARATIONERNA framhålls FN:s säkerhetsrådsresolutioner på området (2170, 2178, 2199 och 2249) och att arbetet mot terrorism ska bedrivas i enlighet med folkrätten och de mänskliga rättigheterna.

Som första regionala organisation antog OSSE:s ministerråd 2013 ett antal förtroendeskapande åtgärder på cyberområdet. Åtgärderna syftar till att främja samarbete, transparens, förutsägbarhet och stabilitet och därigenom minska risken för missförstånd eller konflikter i cyberrymden. Som uppföljning till detta arbete enades OSSE:s deltagande stater i mars 2016 om en andra uppsättning förtroendeskapande åtgärder.

4.2 Den ekonomiska och miljömässiga dimensionen

Skr. 2016/17:11

Kontoret för samordnaren av OSSE:s ekonomi- och miljöverksamhet, den så kallade andra dimensionen, upprättades år 1997 och utgör en del av OSSE:s sekretariat. Samordnarkontoret har till uppgift att stärka förmågan hos permanenta rådet och OSSE:s övriga institutioner att hantera ekonomiska och miljömässiga aspekter av säkerhet. Utgångspunkten är att ekonomisk utveckling och miljömässig hållbarhet är förutsättningar för att bygga varaktig säkerhet.

Samarbetet inom den andra dimensionen bedrivs till största del genom projektverksamhet, främst i Centralasien och Östeuropa, inklusive Södra Kaukasien. Projekten fokuserar bland annat på transportfrågor och gränsöverskridande vattenhushållning. OSSE:s fältmissioner spelar en viktig roll för uppföljning av projekten. Samordnaren verkar även mot korruption och penningtvätt samt för främjande av god samhällsstyrning och en fungerande rättsordning på ekonomi- och miljöområdet. Samordnaren arbetar också för att stärka kvinnors ekonomiska ställning och med migrationsrelaterade frågor med koppling till ekonomiska och miljömässiga aspekter av säkerhet.

Det serbiska OSSE-ordförandeskapet 2015 lade särskild vikt vid frågor om energisäkerhet och frågor relaterade till vattenförvaltning ur ett säkerhetsperspektiv. Det tyska OSSE-ordförandeskapet 2016 har samverkan kring handel och infrastruktur som sitt huvudtema inom den ekonomiska och miljömässiga dimensionen.

4.3 Den mänskliga dimensionen

De politiskt bindande åtagandena i OSSE:s tredje, så kallade mänskliga dimension, syftar till full efterlevnad av grundläggande fri- och rättigheter, att upprätthålla rättsstatens principer, att bygga upp och bevara demokratiska institutioner samt att motverka intolerans och diskriminering. Arbetet är centrerat kring OSSE:s årliga översynskonferens om den mänskliga dimensionen, samt ett antal tematiska kompletterande möten. Evenemangen syftar framför allt till att se över deltagande staters genomförande av åtagandena inom den mänskliga dimensionen. Civilsamhällesaktörer deltar aktivt i evenemangen. Dessutom genomförs ett antal konferenser med särskilda teman. Härutöver bedriver OSSE:s självständiga institutioner ett omfattande arbete, genom exempelvis valövervakning, stöd till demokratiska institutioner, insatser för att stärka respekten för mänskliga rättigheter, motverkande av intolerans och diskriminering samt stärkande av medie- och yttrandefrihet.

Utöver de specifika evenemang och instrument som nämnts ovan sker ansvarsutkrävande också vid de veckovisa mötena i OSSE:s permanenta råd, där en dialog förs om konkreta frågor som rör deltagande staters tillkortakommanden när det gäller genomförandet av åtagandena i den mänskliga dimensionen. Vid de regelbundna mötena i kommittén för den mänskliga dimensionen finns också den återkommande

dagordningspunkten om frivillig rapportering, där deltagande stater ges tillfälle att redogöra för en aspekt av situationen för de mänskliga rättigheterna i det egna landet. Sverige genomförde en sådan frivilligrapportering i februari 2016 på temat yttrandefrihet.

För svensk del var två större konferenser om mediefrihet och konflikt, inklusive säkerhet för journalister och propaganda, i juni 2015 och februari 2016 särskilt betydelsefulla under perioden. Konferenserna arrangerades av OSSE:s mediefrihetsrepresentant.

Sverige deltog i den kärngrupp av likasinnade deltagande stater inom OSSE som i februari 2016 på den svenska delegationen i Wien delade ut utmärkelsen Democracy Defender Award till den ukrainska aktivisten Oleksandra Matvijtjuk för hennes insatser för mänskliga rättigheter och demokrati i OSSE-regionen.

Inför ministerrådsmötet i Belgrad 2015 prioriterade det serbiska OSSE-ordförandeskapet ett brett spektrum av frågor inom den mänskliga dimensionen, bland annat nationella institutioner för mänskliga rättigheter, tortyrprevention och motverkande av intolerans och diskriminering på religiösa grunder. På grund av utebliven konsensus antogs inga beslut inom den mänskliga dimensionen, vilket tydligt avspeglar de politiska och värdegrundsbaserade motsättningar som finns inom organisationen. För det tyska ordförandeskapet 2016 är tolerans och icke-diskriminering, nationella minoriteter och mediefrihet huvudprioriteringar.

4.3.1 Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter

Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) inrättades 1992 och har i uppdrag att bistå deltagarstaterna med att genomföra sina åtaganden inom den mänskliga dimensionen. Mer specifikt arbetar ODIHR bland annat med att främja förutsättningarna för demokratiska val samt att bistå deltagarstaterna med att bygga upp och stärka demokratiska institutioner. Andra frågor inom ODIHR:s breda mandat är jämställdhet, romers möjligheter att fullt ut åtnjuta sina mänskliga rättigheter, förenings- och mötesfrihet, religionsfrihet, situationen för försvarare av de mänskliga rättigheterna samt skyddet av de mänskliga rättigheterna i kampen mot terrorism. Kontoret har cirka 130 anställda och har sitt säte i Warszawa. Chef för kontoret är Michael Georg Link från Tyskland.

Valövervakningsmissionerna, som utgör ett av OSSE:s mer synliga verksamhetsområden, samordnas av ODIHR och genomförs i samarbete med OSSE:s parlamentariska församling enligt ett samarbetsavtal från 1997. Vid flera tillfällen har Ryssland och Azerbajdzjan, stödda av ett antal deltagande stater i OSSE, ifrågasatt ODIHR:s valövervakningsmetodologi och opartiskhet samt menat att ODIHR agerar politiserat. Detta tog sig under perioden tydligast uttryck i samband med parlamentsvalet i Azerbajdzjan i november 2015, då ODIHR såg sig nödgat att ställa in missionen efter försök från azerisk sida att begränsa valövervakningsmissionen. ODIHR bedömde att en

trovärdig valövervakning inte kunde genomföras inom de ramar som fastslagits av Azerbajdzjan. Skr. 2016/17:11

Sverige och EU har varit tydliga i sitt stöd för ODIHR:s internationellt erkända valövervakningsmetodologi. Sverige bidrar årligen till ODIHR:s valverksamhet genom att skicka svenska observatörer till valövervakningsmissionerna. Sverige har även bidragit med stöd för utbildning av valobservatörer och sekunderat en expert till institutionen.

4.3.2 Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter

Högkommissarien för frågor om nationella minoriteter (HCNM) inrättades 1992 och har sitt säte i Haag. HCNM är OSSE:s främsta konfliktförebyggande instrument, med huvuduppgift att i ett tidigt skede identifiera och motverka etniska spänningar som kan äventyra freden, stabiliteten eller relationerna mellan OSSE:s deltagande stater.

HCNM verkar genom så kallad tyst diplomati, vilket innebär att regeringar i förtroende kan be om hjälp att hantera spända situationer som riskerar att leda till konflikt. Alla OSSE:s deltagande stater har accepterat HCNM:s mandat och därmed dennes rätt att avge rekommendationer i minoritetsrelaterade frågor. Dessa frågor handlar ofta om rätt till medborgarskap, icke-diskriminering, möjlighet att använda sitt modersmål, utbildning på minoritetsspråk samt möjlighet att delta i och aktivt kunna påverka det politiska, sociala, ekonomiska och kulturella livet i det land där man är bosatt. HCNM är dock ingen ombudsman för minoritetsfrågor, eller inspektör av enskilda brott mot de mänskliga rättigheterna.

Under perioden har HCNM varit aktiv i en rad länder, inklusive i Ukraina, Georgien, Makedonien, Bosnien och Hercegovina, Serbien och Kosovo. Institutionen har även gett stöd till samarbete om flerspråkig utbildning mellan länderna i Centralasien. I april 2016 uppmärksammades 20-årsjubileet av antagandet av Haagrekommendationerna för rätten till utbildning för personer som tillhör nationella minoriteter. Under perioden har särskild uppmärksamhet ägnats åt HCNM:s och ODIHR:s gemensamma rapport om situationen för de mänskliga rättigheterna på Krim, som publicerades i september 2015 och som bekräftar bilden av en allvarligt försämrad situation på den ukrainska halvön efter Rysslands olagliga annektering.

Efter tre år på posten som HCNM löpte finska Astrid Thors mandat ut den 20 augusti 2016. Efter att Ryssland ensamt hade blockerat en förlängning av mandatet för henne står institutionen nu utan en högkommissarie. En ny process för att utse en efterträdare har inletts och förväntas avslutas under hösten 2016. För Sverige har det under processens gång varit viktigt att signalera att en omförhandling av institutionens mandat är helt utesluten.

4.3.3 Mediefrihetsrepresentanten

Mediefrihetsrepresentanten (RFoM) inrättades 1997 och har till uppgift att följa utvecklingen på mediefrihetsområdet i deltagarstaterna samt att

verka för att OSSE:s principer och åtaganden om yttrande- och mediefrihet följs. I mandatet ingår även att på ett tidigt stadium identifiera och uppmärksamma problem inom dessa områden och hantera dem i samarbete med deltagarstaterna, OSSE:s övriga institutioner och andra relevanta organ. Sverige och EU är tydliga i sitt stöd för RFoM:s mandat, som är flexibelt nog att möta såväl existerande som nya hot mot yttrande- och mediefriheten i OSSE-området, inklusive på internet.

RFoM uppmärksammar tillkortakommanden i brev och offentliga uttalanden, rapporterar regelbundet till permanenta rådet, gör besök i de deltagande staterna samt sammanställer publikationer och rekommendationer om yttrande- och mediefrihet i OSSE-området. RFoM:s arbete fokuserar särskilt på frågor som rör säkerhet för journalister, pressfrihet och yttrandefrihet på internet. Institutionen består av ett femtontal tjänstemän och har sitt säte i Wien.

Under perioden har RFoM återkommande pekat på den oroande utvecklingen i flera av OSSE:s deltagande stater, i vilka yttrande- och mediefriheten begränsas, inklusive på internet. Vidare har RFoM uppmärksammat flertalet fall av våld mot journalister i OSSE-regionen, liksom flera fall där journalister har fängslats i strid med OSSE:s åtaganden om yttrande- och mediefrihet. Därtill har RFoM uppmärksammat riskerna med statligt styrd propaganda och bristande mediepluralism. RFoM har även bistått med rådgivning och juridiska analyser till deltagande stater som avser att genomföra reformer inom medielagstiftning.

Ytterligare en fråga som RFoM särskilt har uppmärksammat är motverkande av näthat mot kvinnliga journalister, ett arbete som har genomförts med svenskt finansiellt stöd. Sverige har även gett finansiellt stöd till RFoM:s flaggskeppsprojekt om nya medier och medborgarjournalistik. Under perioden har Sverige även sekunderat en senior rådgivare till institutionen.

Nuvarande RFoM, Dunja Mijatovic från Bosnien och Hercegovina, har ett förlängt mandat som löper till mars 2017. Beslutet om att förlänga hennes mandat fattades trots att hon enligt rådande ordning har suttit maximalt antal år på posten. Detta skedde sedan Ryssland aktivt hade blockerat samtliga kandidater som hade nominerats till posten som ny RFoM. En ny process för att utse en efterträdare till Dunja Mijatovic har inletts. Liksom i frågan om förlängningen av mandatet för HCNM har det varit centralt för Sverige att under processens gång signalera att en omförhandling av det mandat som reglerar institutionens verksamhet och oberoende är helt uteslutet.

4.3.4 OSSE:s årliga översynskonferens om den mänskliga dimensionen

OSSE:s årliga översynskonferens om den mänskliga dimensionen (HDIM) syftar till att granska och diskutera i vilken grad deltagarstaterna uppfyller sina OSSE-åtaganden inom den mänskliga dimensionen. Eftersom OSSE:s åtaganden är politiskt bindande, saknas möjligheter att juridiskt kontrollera efterlevnaden av åtagandena. Det årliga mötet, som samlar både regeringsföreträdare och civilsamhällesrepresentanter från

hela regionen, är därför en viktig plattform för öppen diskussion och politiskt ansvarsutkrävande. Skr. 2016/17:11

Liksom under 2014 var förhandlingarna om agendan för HDIM 2015 svåra, vilket är ett uttryck för de politiska skiljelinjerna inom OSSE. Ett antal deltagande stater vill se ett förkortat möte med begränsat deltagande från civilsamhället, medan bland annat Sverige och EU vill bevara nuvarande format. Mötet 2015 slog rekord med nästan 1 400 deltagare, inklusive över 750 deltagare från enskilda organisationer, och ett stort antal sidoevenemang. Den ryska aggressionen mot Ukraina och den tilltagande repressionen i Ryssland dominerade fortsatt både de formella och de informella diskussionerna, som även kom att fokusera på det skarpa samtalsklimatet mellan Armenien och Azerbajdzjan.

Under HDIM 2015 deltog Sverige i arrangemanget av tre sidoevenemang: ett seminarium om mediefrihet, tolerans och integration med deltagande från Regeringskansliet tillsammans med Lettland och Norge, ett seminarium om historia och historieundervisning som verktyg för att stärka respekten för mänskliga rättigheter, med deltagande av Forum för Levande Historia och den ryska enskilda organisationen Memorial samt ett evenemang om bemötande av propaganda och desinformation.

5 Fältverksamhet

OSSE:s fältverksamhet är väl etablerad och utgör ett instrument som ger organisationen ett tydligt mervärde. De 14 fältmissionerna stöder värdländerna i alla tre dimensioner av säkerhet på Västra Balkan, i Östeuropa, inklusive Södra Kaukasien, och i Centralasien.

Fältnärvaron omnämns generellt som missioner, oavsett om dessa i mandaten betecknas som kontor, missioner, center eller projektsamordnare. Beslut om missionernas mandat fattas med konsensus och är inte sällan föremål för svåra förhandlingar. För svensk del har det varit viktigt att missionerna kan verka fritt med flexibla mandat, inklusive i kontakter med civilsamhället, och inte minst inom den mänskliga dimensionen.

5.1 Västra Balkan

Sedan 1990-talet bedriver OSSE betydande fältverksamhet på västra Balkan, med totalt sex fältmissioner i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Montenegro, Serbien och Kosovo. På senare år har fokus kommit att riktas mot valövervakningsfrågor, rustningskontroll och förtroendeskapande arbete, snarare än mot krishanterings- och stabiliseringsinsatser. Arbetet har även varit inriktat på frågor om nationella minoriteter och rättsstatsfrågor, inklusive stöd till kapacitetsbyggande. Mandaten för de olika missionerna är anpassade till situationen i varje enskilt land och är i huvudsak inriktade på demokrati och institutionsbyggande.

Fältmissionen i Kosovo utgör en del av den internationella civila FN-närvaron och är med drygt 500 anställda OSSE:s största fältmission (om man bortser från den särskilda observatörsmissionen i Ukraina). Missionen, som inrättades 1999, har en hög grad av självständighet. I missionens uppgift ingår bland annat att främja demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter samt att stärka respekten för rättsstatsprincipen.

5.2 Centralasien

Mellan 1994 och 2000 etablerade OSSE sin fältnärvaro i Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan. OSSE verkar för att främja samarbete mellan länderna i Centralasien, genom exempelvis projekt om regional samordning och utbildning av personal för gräns- och tullbevakning samt narkotikaspaning. OSSE arbetar också med konfliktlösning i södra Kirgizistan efter de interetniska våldsamheterna mellan kirgiser och uzbeker år 2010. Där fanns fram till december 2015 också en OSSE-ledd insats med inriktning mot polisreform, Community Security Initiative.

OSSE:s fältnärvaro i Centralasien har under den aktuella perioden bland annat bedrivit verksamhet inom gränsövervakning, anti-trafficking, anti-korruption, vapen- och narkotikabekämpning samt främjande av mänskliga rättigheter, jämställdhet och mediefrihet.

Mongoliet har under den aktuella perioden uttryckt fortsatta önskemål om att OSSE ska etablera fältnärvaro i landet. Detta har dock inte varit möjligt att tillmötesgå eftersom det saknas konsensus för ett sådant beslut bland OSSE:s deltagande stater.

5.3 Östeuropa och Södra Kaukasien

OSSE:s mission i Armenien inrättades år 2000. Missionen har ett brett mandat och arbetar bland annat med rättsliga reformer och för att motverka korruption.

OSSE:s närvaro i Baku har avvecklats på Azerbajdzjans begäran och den 4 juli 2015 upphörde missionens verksamhet.

Missionen i Moldavien inrättades 1993, med syfte att underlätta arbetet för en politisk lösning av konflikten om utbrytarregionen Transnistrien. Arbetet har varit fortsatt svårt under perioden, främst på grund av att den transnistrisk sidan har hindrat missionen från att röra sig fritt i utbrytarregionen. Härutöver har missionen under den aktuella perioden bland annat arbetat med att rapportera om utvecklingen på mediefrihetsområdet i Moldavien, bistå med expertis i frågor om människohandel och med att stödja Moldaviens ansträngningar med att reformera rättssystemet.

OSSE:s närvaro i Ukraina etablerades 1994 och består sedan 1999 av ett kontor för projektsamordning. Kontorets övergripande uppdrag har varit att stödja Ukrainas arbete med demokratisk utveckling och rättsstatlighet samt främjande av mänskliga rättigheter. Arbetet har

förblivit intensivt. Fokus har riktats mot att stödja nationell dialog, koordinera och sammanföra olika aktörer som jobbar med minröjning i östra Ukraina och bistå med utrustning och expertis.

Skr. 2016/17:11

6 De utdragna konflikterna

6.1 Nagorno-Karabach

Konflikten om regionen Nagorno-Karabach som ligger i Azerbajdzjan, men till övervägande del befolkas av armenier, har pågått sedan slutet av 1980-talet. I april 2016 utbröt stridigheter längs stilleståndslinjen. Dessa betecknas som de mest allvarliga sedan vapenvilan slöts 1994. Efter ett par dagar av upptrappat våld slöts ett muntligt avtal om att återgå till vapenvilan. De uppblossande stridigheterna följde på en period av ökade väpnade incidenter med dödlig utgång längs stilleståndslinjen de senaste åren.

Sedan 1992 verkar OSSE för en förhandlingslösning genom den så kallade Minskgruppen, som består av ett dussintal länder, däribland Sverige. Gruppens samordförande, Frankrike, USA och Ryssland, fungerar i praktiken som OSSE:s medlare. OSSE-ordförandeskapet har även en personlig representant för konflikten med kontor i Tbilisi. I uppdraget ingår bland annat att övervaka vapenvilan samt skapa förtroende mellan parterna genom att upprätthålla kontakter med politiska och militära ledare.

Kärnfrågorna som behöver lösas rör främst Nagorno-Karabachs framtida status, säkerhetsgarantier för områdets armeniska befolkning, tillbakadragande av armenska trupper från azeriskt territorium samt situationen för flyktingar och internflyktingar. I december 2015 möttes ländernas presidenter i Bern för första gången sedan oktober 2014. Presidenterna möttes även i Wien i maj 2016 och i S:t Petersburg i juni 2016 med anledning av det allt mer spända läget efter striderna i april 2016. Sverige har under perioden verkat för att EU mer aktivt ska stödja Minskgruppen i dess uppdrag att medla i konflikten.

6.2 Georgien

Efter kriget mellan Ryssland och Georgien i augusti 2008 diskuterades olika aspekter av konflikten intensivt inom OSSE. Trots ansträngningar kunde ingen överenskommelse nås om en förlängning av mandatet för OSSE-missionen i Georgien och missionen stängdes i juni 2009. Oenigheten i förhandlingarna gällde främst OSSE:s närvaro och rörelsefrihet över Georgiens hela territorium, inklusive utbrytarregionerna Abchazien och Sydossetien. Ryssland motsatte sig OSSE:s tillträde till utbrytarregionerna utan ett faktiskt erkännande från OSSE:s deltagande stater. Detta kunde inte accepteras av OSSE:s övriga

deltagande stater, som underströk respekten för Georgiens suveränitet och territoriella integritet.

Georgien suspenderade 2009 Rysslands möjlighet att genomföra verifikationsbesök inom ramen för Wiendokumentet, och under 2012 suspenderade Georgien relationerna med Ryssland inom fördraget om observationsflygningar.

Inom ramen för de så kallade Genève-samtalen bidrar OSSE genom sitt samordförandeskap med FN och EU till fortsatta samtal om konflikten. Trots regelbundna möten har man inte kommit närmare en lösning på konflikten. Ryssland har vidtagit flera destabiliserande åtgärder, inte minst genom olika avtal med utbrytarrepublikerna där relationen parterna emellan har fördjupats, vilket från georgisk sida har tolkats som steg mot annektering. Både det serbiska OSSE-ordförandeskapet och det efterföljande tyska OSSE-ordförandeskapet har åter velat lyfta frågan om OSSE-närvaro i Georgien, men det har inte varit möjligt att komma vidare när det gäller möjligheten för OSSE:s aktörer att röra sig fritt över hela Georgiens territorium.

Sverige deltar lokalt i Wien i en informell vängrupp för Georgien bestående av ett antal deltagande stater. Inom ramen för denna grupp deltog Sverige under hösten 2015 i en resa till Georgien där samtal hölls med den samlade politiska ledningen och med oppositionen. Besök genomfördes även vid den administrativa gränslinjen till Sydossetien.

6.3 Transnistrien

Förhandlingarna för en fredlig lösning avseende den moldaviska utbrytarregionen Transnistrien genomförs i det så kallade 5+2-formatet, som inkluderar representanter för Moldavien, Transnistrien, Ryssland, Ukraina, OSSE, EU och USA. Mellan 2006 och 2011 ägde dock endast informella förhandlingar rum på grund av Transnistriens vägran att delta i det formella formatet. Mot slutet av 2011 återupptogs formella förhandlingar.

Med en ny regering i Moldavien och byte på ledarskapsposten i Transnistrien väcktes under 2012 förhoppningar om nya möjligheter till framsteg i förhandlingsprocessen. Fram till 2014 hölls förhandlingsrundor i 5+2-formatet regelbundet, med fokus på förtroendeskapande åtgärder, dock utan att leda till betydelsefulla resultat. Planerade förhandlingar ställdes in under andra halvan av 2014, då parlamentsval ägde rum i Moldavien. Sedan dess har inga formella förhandlingar ägt rum, trots försök.

Informella möten mellan chefsförhandlarna i Moldavien och Transnistrien har genomförts under perioden, och i juni 2016 hölls även ett formellt möte inom ramen för 5+2 formatet i Berlin. OSSE arbetar genom fältmissionen i Moldavien för en fredlig lösning på konflikten. Vid ministerrådsmötet i Belgrad 2015 enades OSSE:s deltagarstater om ett kortare uttalande om 5+2-processen.

OSSE:s deltagande stater

Skr. 2016/17:11

Bilaga 1

Albanien
Andorra
Armenien
Azerbajdzjan
Belgien
Bosnien och Hercegovina
Bulgarien
Cypern
Danmark
Estland
Finland
Frankrike
Förenade kungariket
Förenta Staterna
Georgien
Grekland
Heliga Stolen
Irland
Island
Italien
Kanada
Kazakstan
Kirgizistan
Kroatien
Lettland
Liechtenstein
Litauen
Makedonien

Malta
Moldavien
Monaco
Mongoliet
Montenegro
Nederländerna
Norge
Polen
Portugal
Rumänien
Ryssland
San Marino
Schweiz
Serbien
Slovakien
Slovenien
Spanien
Sverige
Tadzjikistan
Tjeckien
Turkiet
Turkmenistan
Tyskland
Ukraina
Ungern
Uzbekistan
Vitryssland
Österrike

OSSE:s partnerstater

Afghanistan
Algeriet
Australien
Egypten
Israel
Marocko

Sydkorea
Thailand
Tunisien
Japan
Jordanien

Stöd till OSSE under helåret 2015 och första halvåret 2016

Den svenska obligatoriska medlemsavgiften till OSSE uppgick till 42,5 miljoner kronor 2015 och 42,9 miljoner kronor 2016.

Utöver den svenska andelen av den ordinarie OSSE-budgeten har Sverige även bidragit genom att ställa personal till OSSE:s förfogande. Under verksamhetsåret 2015 och första halvåret 2016 (under hela eller delar av perioden) har sammanlagt 59 svenska personer arbetat i OSSE:s institutioner, fältmissioner och sekretariat. 39 av dessa har deltagit i OSSE:s särskilda observatörsmission i Ukraina.

Därtill deltog Sverige under perioden med svenska observatörer i ODIHR:s valövervakningsmissioner i OSSE-regionen. Under 2015 deltog sammanlagt 82 observatörer vid valobservationer i Tadzjikistan, Albanien, Kirgizistan, Moldavien, Turkiet, Ukraina, Vitryssland. Under det första halvåret 2016 deltog sammanlagt åtta svenska observatörer vid valobservationer i Makedonien, Serbien och Mongoliet. Sverige har även sekonderat en svensk statistiker till flera av valobservationsmissionerna.

Under verksamhetsåret 2015 och första halvåret 2016 bidrog Sverige även finansiellt till OSSE:s extrabudgetära projektverksamhet, inklusive inom ramen för den verksamhet som bedrivs av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbetet (Sida). Sverige har även givit stöd till civilsamhällesorganisationerna International Partnership for Human Rights/Civic Solidarity Platform och OSSE-nätverket i syfte att öka det civila samhällets möjligheter att delta i OSSE:s arbete.

Svensk personal ställd till OSSE:s förfogande under helåret 2015 och första halvåret 2016

Skr. 2016/17:11
Bilaga 3

Sverige har under helåret 2015 och första halvåret 2016, hela eller delar av perioden, ställt personer med följande uppgifter till OSSE:s förfogande (inkluderar inte kontrakterade svenskar) vid fältmissioner och institutioner:

Fältmission

Kosovo
Kosovo
Kosovo
Kirgizistan
Kirgizistan
Moldavien
Moldavien
Montenegro
Serbien
Serbien
Tadzjikistan
Ukraina
Ukraina

Arbetsområde

Chef regionalt center
Mänskliga rättigheter
Polisrådgivare (3 st)
Polis
Polis
Jämställdhet och antittrafficking
Konfliktförebyggande
Polis
Polisrådgivare
Polis
Polis
Observatörer (39 st)
Dialogfacilitering

Institution

RFoM, Wien
ODIHR, Warszawa
OSSE-sekretariatet, Wien
OSSE-sekretariatet, Wien
OSSE-sekretariatet, Wien
OSSE-sekretariatet, Wien

Arbetsområde

Press- och Kommunikationsansvarig
Demokrati
Rekrytering
Jämställdhet
Utvärdering och intern granskning
Polisrådgivare

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 oktober 2016

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Hultqvist, Regnér, Hellmark Knutsson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Bah Kuhnke, Strandhäll, Fridolin, Wikström, Eriksson, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet Lövin

Regeringen beslutar skrivelse Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under helåret 2015 och första halvåret 2016